

עקרונות בעבודה עם ילדים עולים בגן

למידה בגן הנה הוליסטית ומתרחשת לאורך היום, בסביבות הגן השונות באופן מובנה ומזדמן. שפה נרכשת באופן מיטבי (אם כי לא בלעדיו), בהקשרים משמעותיים לילדים. הקשרים משמעותיים הם הקשרים בהם הילדים מבינים את תכליתה של העשייה ואת תפקידם בה. ככל שילדים פעילים ומעורבים יותר באינטראקציות הנוגעות לפעילות שבה הם עסוקים, כן מתפתחת ההיכרות שלהם עם אוצר מילים ועם המילים הלשוניים שהם חלק בלתי נפרד מן הפעילות הזו (שפה משותפת בגן, 2016). לגננת תפקיד חשוב ומשמעותי בתווך העשייה החינוכית.

דגשים ועקרונות לעבודה עם ילדים עולים בגן הילדים:

- ◀ הכרות עם הילדים במסגרת תצפית בגן, מיפוי והתאמת דרכי העבודה בהתאם לחוזקות הילדים ולמידע שהתקבל ממנהלת הגן.
- ◀ ביסוס קשר חיובי, קרבה רגשית ויחסי אמון עם הילד יצרו תשתית להצלחת התוכנית.
- ◀ קצב הלימוד - בהתאם ליכולת הלמידה וההפנמה של הילד
- ◀ שימוש במגוון אסטרטגיות הוראה: משחק, עבודה בחומרים, דרמה, מוסיקה, תנועה וסיפור, כאשר עולם התוכן לקוח מעולמם של הילדים. מומלץ לשלב את תחומי העניין של הילד, ולהתבסס על תחומי החוזק שלו.
- ◀ לומדים עברית "בעברית": חשיפה ושימוש יומיומי בשפה העברית יסייעו לרכישה והטמעה מיטבית של השפה.
- ◀ תיווך לתחושת מסוגלות: זימון התנסויות שיאפשרו לילד לחוות הצלחה ולהגביר את אמונו בעצמו וביכולתו. מתן משוב וחיזוקים ממוקדים, על מנת לחזק את ביטחונם בתהליך של רכישת השפה.
- ◀ מיקוד תשומת ליבו של הילד והקשב שלו באופן מילולי: "הנה אראה לך...", "שים לב יש כאן משהו שיעניין אותך...". ובאופן בלתי מילולי כגון: הצבעה על חפץ, קירוב הגירוי לילד, הנחת יד מרגיעה על כתפו.

- ◀ חשוב שהלמידה תלווה בעזרים, כגון: תמונות, סרטונים, חפצים ועוד.
- ◀ שימוש בשיר ודקלום, ספרות ילדים מגילאים צעירים לדוגמה "יעל מציצה מרחוק", "בבית שלי" מיריק שניר
- ◀ עזרי הלמידה מסייעים ללומדים להביע את עצמם ולהבין את המנחה, והשימוש בהם מעודד למידה והבנה של הילדים
- ◀ תרגול של התבנית ואוצר המילים הנלמדים על ידי חזרות רבות
- ◀ הלמידה צריכה להיות ספירלית ולכלול חזרה על המידע הנלמד, דירוג המשימות יהיה מהקל אל הקשה, תחילה במטלה שבה הילד שולט/מצליח, ובהדרגה תעלה רמת המורכבות.
- ◀ לכל תכנית עבודה מוגדרות מטרות ומדדי הצלחה. במהלך יישום התכנית חשוב לעקוב ולהעריך את התקדמות הילד ואת יעילותה של התכנית.
- ◀ יישום תכנית העבודה יבוא לידי ביטוי במהלך אינטראקציות ספונטניות, מזדמנות ושוטפות, או באופן מובנה בעבודה פרטנית או בקבוצות קטנות
- ◀ בפעילויות המתקיימות במרחבי הגן, קיימת חשיבות רבה לעידוד אינטראקציות חברתיות, תוך תיווך וסיוע במידת הצורך להבנת הסיטואציה ולקידום התקשורת של הילד העולה עם חבריו לגן.

דגשים ועקרונות לעבודה עם הורי ילדים עולים בגן הילדים:

- ◀ שמירה על קשר עם הורי הילד, שיתוף בחווית הלמידה ויצירת המשכיות של העשייה המשותפת. לדוגמא: יצירת קבוצת וואטסאפ, אליה ניתן לשלוח חומרים מצולמים מהעשייה בפעילות ושיח משותף, שליחה של תוצרים מהעשייה בגן הביתה וכד'.

דוגמה למבנה פעילות בקבוצה קטנה:

בפעילות יכללו המרכיבים הבאים במינון משתנה עפ"י שיקולך במפגש הקבוצתי:

- פתיחה: טקסט קבוע החוזר על עצמו בתחילת כל פעילות וכולל לדוגמה: שיר פתיחה, ריקוד פתיחה קבוע, חיבוק בוקר, הרכבת שם הילד מאותיות/זיהוי השם וכדומה.
- שיחה: הגננת תיזום ותעודד שיחה חופשית בנושא הקרוב לעולמם של הילדים ותקח חלק פעיל בשיחה לפי רמת השליטה בעברית
- משחק סימבולי/סוציודרמטי - במרכז הבית בגן או במסגרת אזור הפעילות של הקבוצה הקטנה.
- דקלום או שיר קצר: בחירת השיר או הדקלום רצוי שתהיה מותאמת ליעדי הפעילות/ צרכי הקבוצה: זיהוי ושיום איברי גוף, בעלי חיים וכדומה, תרגול חריזה / צליל פותח , מניה, יחיד – רבים
- סיפור פעילות בעקבות הסיפור : משחק, דקלום, עבודה בחומרים , הכנת מאכל / משקה בסיוע מתכון אורייני, תנועה
- סיכום הפעילות: שיר, דקלום, בחירת מנחה קבוצה ליצירת מסלול או לפרידה מהפעילות

מקורות-

[דרכי עבודה בדגש על פיתוח מיומנויות השפה-אוריינית עברית שפה משותפת בגן](#)

קישורים לחוברת ולתכניות נוספות

[טעימות בעברית](#)

[שפה משותפת בגן](#)

[פסיפס ישראלי](#)